HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Privind unele măsuri pentru ameliorarea situației din raioanele nistrene în legătură cu intervenția armată străină

Examinînd informația prezentată de domnul Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, privind situația din Republică în legătură cu intervenția armată străină, Parlamentul își exprimă îngrijorarea și revolta față de agresiunea deschisă a Armatei a 14-a, ce se află sub jurisdicția Federației Ruse, contra suveranității și independenței statului nostru.

Forțele poliției, populația pașnică din zona de conflict, voluntarii, în condiții inegale de luptă, ducînd uneori lipsă de cele mai elementare atribute necesare desfășurării corespunzătoare a operațiunilor de autoapărare, manifestă dăruire patriotică, curaj și eroism. Organele locale ale puterii de stat și populația civilă de pe ambele maluri ale Nistrului sînt nevoite să activeze în condiții limită, din proprie inițiativă, izbutind uneori să contribuie la încetarea focului (raioanele Ștefan-Vodă, Slobozia, Anenii-Noi, Grigoriopol).

Parlamentul consideră că evoluția evenimentelor din zonă ar fi cunoscut o altă turnură, dacă Consiliul Suprem de Securitate, Prezidiul Parlamentului, Guvernul, Comisia parlamentară, instituită la 1 aprilie 1992, ar fi mobilizat toate eforturile pentru normalizarea situației.

Astfel, luînd act de raportul Comisiei de conciliere, prezentat de domnul Constantin Oboroc, prim-viceprim-ministru, precum și de informațiile Comisiilor parlamentare, prezentate de domnii Alexandru Arseni, Mihai Cotorobai și Petru Șoltan, asupra îndeplinirii hotărîrilor Parlamentului nr. 975-XII din 19 martie 1992 privind măsurile pentru normalizarea situației politice din Republică, nr. 986-XII din 31 martie 1992 asupra informației Președintelui Republicii Moldova cu privire la situația din Republică după declararea stării excepționale și nr. 1000-XII din 1 aprilie 1992 privind înființarea unei comisii parlamentare pentru elaborarea de propuneri în vederea soluționării problemelor în raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova, Parlamentul constată că prevederile acestor hotăriri pînă în prezent în mare măsură nu au fost realizate.

În mare parte acest fapt se datorează poziției liderilor separatiști de neacceptare a reglementării conflictului în baza normelor și practicii internaționale, promovării de către ei a unei politici de forță și dictat.

Parlamentul Republicii Moldova în calitatea sa de organ suprem al puterii de stat al unei țări suverane și independente, membră a O.N.U. și a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, în temeiul faptului că teritoriul Republicii Moldova, în hotarele recunoscute de comunitatea internațională în conformitate cu normele de drept internațional, este inalienabil, **hotărăște:**

1. Califică implicarea Armatei a 14-a a Federației Ruse în conflictul armat din raioanele nistrene drept un act de intervenție împotriva Republicii Moldova. Cere Sovietului Suprem și Guvernului Federației Ruse întoarcerea imediată a unităților militare, a armamentului și tehnicii de luptă a Armatei a 14-a în perimetrul garnizoanelor și retragerea ei necondiționată de pe teritoriul suveran al Republicii Moldova. Unitățile militare ale Armatei a 14-a, pînă la retragerea lor definitivă, nu vor efectua manevre sau exerciții militare și nu-și vor schimba locul de dislocare decît cu acordul prealabil al Guvernului Republicii Moldova.

2. Se reafirmă poziția Parlamentului și a Președintelui Republicii în problema reglementării pașnice a conflictului din raioanele nistrene. Guvernul va lua măsurile de rigoare pentru apărarea drepturilor tuturor cetățenilor și a organelor legale ale puterii de stat și ale administrației de stat în zona de conflict.

3. Consideră drept importante reuniunile de la Helsinki, Chișinău, Lisabona ale miniștrilor de externe ai Republicii Moldova, Federației Ruse, României și Ucrainei, reuniuni orientate spre dezangajarea forțelor implicate în conflict și dezamorsarea conflictului. Guvernul, organele de autoadministrare locală vor lua măsurile de rigoare în vederea aplicării neabătute a mecanismului propus în cadrul acestor reuniuni.

4. Ministerul Afacerilor Externe va întreprinde pași concreți în vederea organizării unei reuniuni la vîrf a conducătorilor celor patru state — Republica Moldova, Federația Rusă, România și Ucraina cu participarea experților C.S.C.E., care vor examina problema curmării intervenției armate străine și căile de reglementare a conflictului armat din stînga Nistrului.

5. Guvernul va forma neîntîrziat comisiile de stat pentru tratative cu Federația Rusă și Ucraina în domeniile economic, politic, militar.

6. Guvernul și comisiile parlamentare respective vor depune, pînă la 5 iunie 1992, în Parlament, proiectele de legi:

— privind reforma administrativ-teritorială;

— privind garantarea drepturilor persoanelor aparținînd minorităților etnice, lingvistice și religioase.

7. Se susține inițiativa grupurilor parlamentare, mișcărilor social-politice de a organiza întîlniri cu deputații legitimi și reprezentanții organelor legale ale puterii de stat și autoadministrării locale din partea stîngă a Nistrului în vederea urgentării procesului de soluționare pașnică a conflictului și păstrării integrității teritoriale a Republicii Moldova.

8. Comisia pentru elaborarea proiectului noii Constituții va urgenta lucrările asupra proiectului, pentru a fi adus la cunoștința publică și supus expertizei unor foruri internaționale competente. Se susține propunerea Comisiei de conciliere de a supune proiectul noii Constituții votului întregului popor (referendum).

9. Se califică drept ineficientă coordonarea de către Consiliul Suprem de Securitate și Guvernul republicii a activității operative a efectivelor aflate în subordonarea Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Securității Naționale și grupelor de voluntari aflați în zona de conflict.

10. Se califică drept necorespunzătoare cerințelor impuse de situația creată activitatea Comisiilor permanente pentru drepturile omului și relațiile naționale, pentru autoadministrarea locală și economia locală, pentru securitatea statului și problemele militare, pentru problemele combaterii criminalității, pentru știință și învățămînt ale Parlamentului, a Procuraturii Republicii, a Departamentului de Stat pentru Problemele Naționale, precum și a Radioteleviziunii Naționale, a Agenției Naționale de Presă Moldova-pres, a cotidienelor «Sfatul Țării», «Moldova Suverană» și «Nezavisimaia Moldova».

11. Controlul asupra îndeplinirii prezentei Hotăriri revine Prezidiului Parlamentului.

12. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului
Republicii Moldova.

Or. Chișinău,
27 mai 1992.